

Nr 99

Av herrar **Ringaby** och **Sveningsson**, *angående beskattningen av jordbrukarnas naturaförmåner.*

(Lika lydande med motion nr 125 i Andra kammaren)

Rent allmänt kan med fog sägas att praktiskt taget alla människor har någon förmån av sitt yrke eller sin anställning. Beskattningen av dessa förmåner är dock inte enhetligt eller rättvist utformad. För alla anställda gäller t. ex. numera s. k. skattefria trivselförmåner i form av förtäring, kläder, rabatter o. d. i den mån de inte överstiger ett värde av 400 kr. om året. För en villa — eller sommarstugägare — gäller i praktiken att vederbörande kan utnyttja produkter från t. ex. tomtmarken intill ett värde av 2 % på taxeringsvärdet, vilket ofta torde kunna betydligt överstiga 400 kr. om året. För en jordbrukare däremot lämnas inga förmåner obeskattade. Även andra jämförelser ger klart vid handen att just jordbrukaren är hårt beskattad på dessa förmåner. För andra företagare än jordbrukare finns t. ex. ingen detaljerad prislista upprättad på varor och förnödenheter från den egna rörelsen som används eller förbrukas i det egna hemmet. En sådan åtgärd skulle ju vara orimlig och praktiskt ogenomförbar. Dessa kategorier kan alltid för eget bruk använda utgående modeller, okuranta varor eller utnyttja egna realisationer m. m. Endast jordbrukaren har en på förhand uppgjord och »obeveklig» prislista att gå efter. Med hänsyn till de ovan omnämnda trivselförmånerna för anställda och möjligheten för ägare till annan fastighet än jordbruksfastighet att fritt utnyttja naturaförmåner till värden av ganska stora belopp, måste det anses som stötande mot rättvisan att t. ex. en småbrukare med många barn skall tvingas upptaga den i eget hushåll använda mjölken till ett pris av 70 öre litern (Örebro län) när han själv får sälja densamma till ca 47 öre litern.

Det kan heller inte anses rimligt att jordbrukaren skall ta upp hemmaförbrukade ägg till ett pris av 4:25 kr. per kg., ett pris som många dagar av året ligger högre än handlarnas minutpriser. Handlarna kan alltså för sin hemmaförbrukning av samma ägg ta upp ett lägre pris.

Enligt vår uppfattning är även jordbrukarens bostadsförmåner för högt värderade. En modern bostad om 4 rum och kök skall i Örebro län upptagas till ett värde av 2 210 kr. om året, vilket måste anses orealistiskt när det gäller rena landsbygden. En sådan hyra går inte att få ut i praktiken om inte läget är osedvanligt bra. En hållbar jämförelse kan här göras med

lantarbetaravtalet, där hyresvärdet för exakt samma bostad framräknats till 1 450 kr. om året. I praktiken är emellertid även denna hyra orealistisk, och arbetsgivaren torde i allmänhet få lämna betydande subventioner på de hyror som framräknats i lantarbetaravtalet. Att ha ett betydligt högre hyresvärde för brukarens egen bostad än för dennes anställda förefaller oss omotiverat och egendomligt.

Ett annat förhållande värt att observera är att till många jordbruksfastigheter hör en onormalt stor bostadsbyggnad, som inte står i rimlig proportion till fastighetens avkastningsförmåga och som byggts när helt andra hyresvärden var rådande. Jordbrukaren kan alltså inte alltid frivilligt välja storlek på sin bostad utan erhåller ofta genom gårdsköpet en dyrare bostad än han med motsvarande inkomst på ett annat verksamhetsområde skulle ha valt.

Med hänsyn till här påtalade olikheter vid värderingen av naturaförmåner och bostäder och de möjligheter till fria förmåner som medges andra yrkesgrupper måste det enligt vår mening vara rimligt, att jordbrukaren få ta upp sina naturaförmåner till det pris han själv kan betinga sig på orten och att bostadsvärdena samordnas med gällande hyror enligt lantarbetaravtalet. Med anledning av ovan redovisade synpunkter hemställer vi,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t snarast begär en utredning av värdesättningen på jordbrukarnas naturaförmåner och bostadshyror i enlighet med vad som ovan anförts.

Stockholm den 23 januari 1961

Per-Eric Ringaby

Ragnar Sveningsson